

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 9CoCsp/88/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6119448875
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 05. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Bibiána Ťažiarová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2021:6119448875.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Bibiána Ťažiarová a členiek senátu: JUDr. Zlatica Javorová a JUDr. Daša Kontríková, v právnej veci žalobcu: Home Credit Slovakia, a.s., so sídlom Teplická 7434/147, Piešťany, IČO: 36 234 176, zastúpený: Advokátska kancelária GOLIÁŠOVÁ GABRIELA, s.r.o. so sídlom 1. mája 173/11, Trenčín, IČO: 47 234 679, proti žalovanej: D. V., nar. XX.XX.XXXX, bytom B. XXX, zastúpená: JUDr. Peter Vachan, advokát, so sídlom Pavla Mudroňa 1191/5, Žilina, IČO: 42 350 026, o zaplatenie 5.690,47 Eur s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Trnava č. k. 27Csp/8/2020-108 zo dňa 21. októbra 2020, takto

rozhodol:

- I. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch III. a IV. **p o t v r d z u j e .**
- II. Žalovanej **p r i z n á v a** voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie I. výrokom uložil žalovanej zaplatiť žalobcovi sumu 4.144,06 Eur s úrokom z omeškania vo výške 5,00 % ročne zo sumy 4.889,10 Eur od 02.03.2019 do 20.03.2019, zo sumy 4.865,69 Eur od 21.03.2019 do 22.04.2019, zo sumy 4.842,28 Eur od 23.04.2019 do 19.05.2019, zo sumy 4.818,87 Eur od 20.05.2019 do 20.06.2019, zo sumy 4.797,64 Eur od 21.06.2019 do 23.07.2019, zo sumy 4.776,41 Eur od 24.07.2019 do 05.09.2019, zo sumy 4.755,18 Eur od 06.09.2019 do 22.09.2019, zo sumy 4.733,95 Eur od 23.09.2019 do 16.12.2019, zo sumy 4.515,34 Eur od 17.12.2019 do 27.04.2020, zo sumy 4.357,09 Eur od 28.04.2020 do 29.07.2020, zo sumy 4.260,25 Eur od 30.07.2020 do 16.10.2020, zo sumy 4.144,06 Eur od 17.10.2020 do zaplatenia, II. výrokom povolil žalovanej zaplatiť istinu spolu s príslušenstvom v mesačných splátkach vo výške 130 Eur splatných vždy do 25. dňa v mesiaci s účinnosťou od právoplatnosti rozsudku pod následkom straty výhody splátok, III. výrokom vo zvyšku žalobu zamietol, IV. výrokom priznal žalobcovi voči žalovanej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 48 %.

2. Súd prvej inštancie rozsudok právne odôvodnil aplikáciou ust. § 52 ods. 1, 2, § 53 ods. 2, 9, § 54 ods. 1, 2, § 565, § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, § 7 ods. 1, ods. 20, § 11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch (ďalej zákona o spotrebiteľských úveroch), § 3 nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z., s poukazom aj na procesné ust. § 150, § 255 ods. 1, 2, § 262 ods. 1, 2, § 232 ods. 3, 4 Civilného sporového poriadku.

3. Okresný súd vychádzal zo skutkových zistení, že na základe úverovej zmluvy poskytol žalobca žalovanej dňa 1.12.2017 sumu 5.592,27 Eur. V zmysle úverovej zmluvy sa žalovaná zaviazala zaplatiť 72 splátok po 129,02 Eur, spolu 9.289,44 Eur. Prvá splátka bola splatná 18.1.2018 a konečná splatnosť úveru bola 15.12.2023. Ročná úroková sadzba 15,75 %, RPMN 16,9 % a priemerná RPMN 12,19 %. Listom zo dňa 24.11.2018 žalobca vyzval žalovanú na zaplatenie omeškaných splátok 325,26 Eur

(list podal na poštovú prepravu 27.11.2018). Dňa 14.2.2019 vyzval k zaplateniu celého úveru vo výške 5.973,03 Eur do 15 dní od spísania výzvy. Výzvu podal na poštovú prepravu dňa 18.2.2019 doporučené. Následne dňa 19.9.2018 zaslal predžalobnú výzvu na zaplatenie dlhu vo výške 5.979,23 Eur do 7 dní odo dňa odoslania výzvy. Výzvu podal na poštovú prepravu 20.9.2019. Žalovaná zaplatila žalobcovi od 1.12.2017 do 2.3.2019 sumu 1.103,17 Eur. Následne zaplatila splátky po 23,41 Eur dňa 20.3.2019, 23.4.2019, 20.5.2019 a splátky po 21,23 Eur dňa 21.6.2019, 24.7.2019, 6.9.2019, 23.9.2019 spolu 155,15 Eur (spolu 1.258,32 Eur) a po podaní žaloby zaplatila dňa 17.12.2019 splátku vo výške 218,61 Eur, dňa 28.4.2020 splátku 158,25 Eur a dňa 30.7.2020 splátku 96,84 Eur. Dňa 16.10.2020 zaplatila sumu 116,19 Eur. Všetky platby boli žalovanou zaplatené na účet s variabilným symbolom označeným žalobcom v žalobe. Celkom zaplatila sumu 1.848,21 Eur (1.258,32 + 473,70 + 116,19).

4. Z vykonaného dokazovania súd prvej inštancie právne uzavrel, že zmluvný vzťah účastníkov založený na základe predmetnej zmluvy o úvere spadá pod úpravu zákona o spotrebiteľských úveroch a Občianskeho zákonníka. Úverová zmluva má všetky zákonom predpísané náležitosti a aj žalovaná, zastúpená advokátom namietala len, že žalobca pri uzatvorení úverovej zmluvy neskúmal bonitu žalovanej, a že úver neplatne zosplatnil, nakoľko možnosť zosplatnenia úveru nebola stranami dohodnutá. Žalobca nekonal s odbornou starostlivosťou a hrubo porušil svoje povinnosti pri uzatváraní úverovej zmluvy. Napriek námietke žalovanej nepreukázal, že pri uzatvorení zmluvy posudzoval odborne schopnosti žalovanej splácať úver. Pri uzatvorení zmluvy zistil výšku čistého príjmu žalovanej 900 Eur, jej manžela 1.500 Eur, a že býva vo vlastnom dome/byte. Žalobca nezisťoval jej výdavky. Nepreukázal, že prihladol na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver. Nepostačuje, že žalovaná v úverovej zmluve dala súhlas s overovaním jej bonity a s overovaním údajov v Sociálnej poisťovni. Žalobca po námietke žalovanej mal vyvrátiť jej námietku preukázaním, že postupoval pri uzatvorení zmluvy s odbornou starostlivosťou. Z uvedeného dôvodu je úverová zmluva bezúročná a bez poplatkov v zmysle § 11 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch. Ďalej sa okresný súd zaoberal zosplatnením úverovej zmluvy žalobcom a dospel k záveru, že úverová zmluva bola platne zosplatnená. Dohodu o mimoriadnej splatnosti úveru obsahuje bod 47 zmluvy a tiež hlava 6 § 2 Úverových zmluvných podmienok ISH217 platných od 26.10.2017, ktoré tvoria neoddeliteľnú súčasť úverovej zmluvy. Zo zmluvy jednoznačne vyplýva oprávnenie veriteľa vyzvať dlžníka na zaplatenie celého dlhu pri porušení zmluvných povinností. Žalobca žalovanú vyzval na zaplatenie omeškaných splátok vo výške 325,26 Eur listom zo dňa 24.11.2018. Dňa 14.2.2019 vyzval k zaplateniu celého úveru vo výške 5.973,03 Eur do 15 dní od spísania výzvy (obe zásielky boli zaslané žalovanej doporučené). Po doplnení výzvy zo dňa 24.11.2018 žalobcom, ich prijatie žalovaná nerozporevala. Žaloba bola podaná dôvodne v časti istiny 4.144,06 Eur, t. j. v časti nevrátenej istiny z poskytnutej sumy 5.992,27 Eur, od ktorej okresný súd odčítal zaplatené splátky 1.848,21 Eur (do podania žaloby vo výške 1.258,32 Eur a po podaní žaloby vo výške 589,89 Eur). Žalovanú zaviazal zaplatiť aj úrok z omeškania vo výške 5 % ročne od 2.3.2019 do zaplatenia z nesplatennej istiny, pričom viazaný žalobou zohľadnil jednotlivé zaplatené splátky žalovanou. Úrok z omeškania si žalobca uplatnil v súlade s citovanými ustanoveniami. Vo zvyšku uplatneného nároku žalobu zamietol a to v časti zaplatených splátok istiny po podaní žaloby žalovanou v celkovej výške 589,89 Eur, kde žalobca napriek čiastočnej úhrade dlhu žalovanou nevzal žalobu späť a tiež v časti prevyšujúcej poskytnutú nezaplatenú istinu aj s príslušenstvom, nakoľko pokiaľ nie je dané právo na zaplatenie samej istiny, nemožno priznať ani požadované príslušenstvo takej istiny. Ďalej okresný súd uzavrel, že žalovaná požiadala o umožnenie zaplatiť dlh v splátkach po 50,- Eur mesačne. Pri šetrení jej pomerov zistil, že je vydatá, má tri deti z toho jedno maloleté. Manžel je živnostník. Žalovaná má priemerný hrubý príjem zo zamestnania 1.630 Eur, t. j. v čistom podľa internetovej kalkulačky 1.230 Eur. Mesačne platí za bývanie 278 Eur, leasing 254 Eur, úvery v celkovej výške 947 Eur, poisťku 30 Eur, telefóny 111 Eur. S ohľadom na uvedené povolil žalovanej zaplatiť dlžnú istinu s príslušenstvom v splátkach po 130 Eur mesačne, pod hrozbou straty výhody splátok, nakoľko to odôvodňujú jej osobné a zárobkové pomery a zároveň dlžnú istinu s príslušenstvom zaplatiť podľa ustálenej praxe približne do 36 mesiacov od právoplatnosti rozsudku. Záverom konštatoval k obrane žalovanej, že ak by nedošlo k platnému zosplatneniu úverovej zmluvy, žalovaná by ku dňu rozhodnutia súdu dlžila žalobcovi sumu 2.538,47 Eur, teda rozdiel medzi splátkami splatnými do rozhodnutia súdu (34 x 129,02 Eur) a zaplatenou sumou. Teda okrem zmluvne dohodnutých splátok 129,02 Eur mesačne do splatenia celkovej istiny, by bola povinná zaplatiť aj dlžnú sumu 2.538,47 Eur s príslušenstvom v minimálnych splátkach po 72 Eur.

5. Pri rozhodovaní o náhrade trov konania vychádzal z rozhodnutia vo veci samej. Žalobca bol v konaní čiastočne úspešný v istine 4.260,25 Eur a v časti úroku z omeškania ku dňu rozhodnutia vo veci

376,32 Eur a žalovaná bol úspešná v zostávajúcej časti uplatneného nároku, ktorý bol zamietnutý. Pri rozhodovaní o úspechu v konaní musí zohľadniť celý žalobcom uplatnený nárok ku dňu rozhodnutia vo veci spolu 6.103,02 Eur. Teda nielen istinu ale i príslušenstvo, nakoľko ak žalobca okrem istiny žiadal od žalovanej priznať aj príslušenstvo, na ktoré nemá nárok, považuje sa za neúspešného v celej zamietajúcej časti petitu. Žalobca bol v konaní úspešný v 74 %, a žalovaná bola úspešná v 26 %. Žalobca mal celkový úspech v konaní vo výške 48 % (74 % - 26 %). O výške náhrady trov konania rozhodne súd podľa § 262 ods. 2 Civilného sporového poriadku po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením.

6. Proti tomuto rozsudku podal odvolanie žalobca výlučne III. a IV. výrok, ktorým navrhol jeho zrušenie a vrátenie súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, alternatívne zmenu vyhovením žalobe v celom rozsahu a priznanie náhrady trov konania s poukazom na § 365 ods. 1 písm. f), h) Civilného sporového poriadku. Žalobca nesúhlasí s tým, že ako veriteľ riadne neposúdil schopnosť spotrebiteľa (žalovanej) splácať spotrebiteľský úver v zmysle ust. § 7 zákona o spotrebiteľských úveroch. Bonitu každého klienta preveruje s odbornou starostlivosťou, a to takým spôsobom, že neposkytuje úvery osobám, ktoré nemajú v evidencii obyvateľstva uvedený trvalý pobyt, ďalej osobám pracujúcim na dohodu o pracovnej činnosti, osobám pracujúcim na dohodu o vykonaní práce, nezamestnaným osobám, osobám poberajúcim sociálne dávky či dávky v hmotnej núdzi, ako ani klientom s trvalým zdrojom príjmu, pokiaľ je tento príjem nižší ako 210 Eur, ako ani klientom evidovaných v databáze SOLUS- neplatiči. Žalovaná uviedla pri uzatváraní úverovej zmluvy, že vlastní dom alebo byt, má 2 deti, je vydatá/ženatá, zamestnaná od 4/2002, zamestnávateľ: Fakultná nemocnica Trnava, pričom svoj príjem preukázala potvrdením o výške príjmu, čistý príjem/dôchodok 900,- Eur, a zároveň uviedla príjem partnera vo výške 1.500 Eur. Žalovaná poskytla všetky potrebné údaje pri spisovaní úverovej zmluvy a svojím podpisom potvrdila ich správnosť a pravdivosť. Pri posudzovaní bonity klienta sa berie do úvahy aj čistý príjem partnera, kde je uvedené jeho mesačný príjem vo výške 1.500 Eur. Ma za to, že žalovaná bude schopná splácať predmetný úver za dohodnutých podmienok. Súčasťou každej úverovej zmluvy sú aj úverové podmienky ako neoddeliteľná súčasť zmluvného vzťahu a v samom úvode v Hlave 2. Uzatvorenie úverovej zmluvy týchto úverových podmienok svojím podpisom zmluvy žalovaná prehlasuje, že ak uvedie zdroj príjmu zamestnanec, prehlasuje, že pracovný pomer je uzatvorený na neurčitý čas, minimálne po dobu trvania zmluvného vzťahu s veriteľom, nie je v skúšobnej dobe, ako aj to, že pracovný pomer trvá, nebol vypovedaný a ani iným spôsobom nekončí. Na podporu argumentov poukázal na rozsudok Okresného súdu Prievidza sp. zn. 12Csp/17/2020, rozsudok Okresného súdu Senica sp. zn. 9Csp/188/2017, rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 41Co/98/2019), ako aj na odlišné stanovisko bývalého podpredsedu Ústavného súdu Slovenskej republiky JUDr. Milana Ľalíka v náleze zo dňa 24.10.2013, sp. zn. I. ÚS 547/2012. K odvolaniu pripojil písomnosti: Úverovú správu na č.l. 116-120, Špecifikácia úveru na čl. 115.

7. Žalovaná odvolanie nepodala, k odvolaniu žalobcu uviedla, že rozsudok súdu prvej inštancie navrhuje v napadnutom rozsahu ako vecne správny potvrdiť. Povinnosť spotrebiteľa poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť úplné, presné a pravdivé údaje, nezbavuje veriteľa konať s odbornou starostlivosťou, teda vyžiadať si od spotrebiteľa potrebné informácie, aktívne si zabezpečovať ďalšie primerané a objektívne zistiteľné informácie o spotrebiteľovi a takto získané informácie riadne vyhodnotiť. Veriteľ musí okrem iného analyzovať spotrebiteľov osobný/domáci rozpočet, a to ako stranu príjmov, tak stranu výdavkov, a to vždy vo vzťahu ku konkrétnemu žiadateľovi o úver (t.j. konkrétne príjmy, konkrétne náklady na bývanie, dopravu, domácnosť, stravu, príp. nezaopatrené deti). Zákon o spotrebiteľských úveroch vyžaduje skúmanie bonity klienta s odbornou starostlivosťou, t.j. vyžaduje vyšší stupeň obozretnosti a odbornosti. Zákonnú podmienku uvedenú v § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch, t.j. „s odbornou starostlivosťou posúdiť schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver“ je potrebné vykladať tak, že nepostačuje zo strany spotrebiteľa len uvedenie výšky príjmov a výdavkov, ale od veriteľa sa vyžaduje, aby poskytnuté informácie analyzoval a vyhodnocoval. Pri získavaní relevantných informácií pritom veriteľ musí vychádzať nielen z informácií dodaných spotrebiteľom (ktoré majú byť aj preukázané relevantnými listinami), ale aj z informácií, ktoré veriteľ získava z iných dostupných zdrojov, tak aby získal objektívny obraz o finančnej situácii spotrebiteľa. Veriteľ uvedeným spôsobom nepostupoval (keď posudzoval schopnosť žalovaného splácať úver bez riadnych údajov o jeho príjmoch a výdavkoch a bez dokladov o nich a najmä bez nahliadnutia do príslušnej databázy údajov o spotrebiteľoch), čím hrubým spôsobom porušil svoje povinnosti stanovené v § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch. V prípade hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch sa úver považuje v zmysle § 11 ods. 2 za bezúročný a bez poplatkov a zároveň veriteľ nebol oprávnený vyžadovať

od žalovaného jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru (poukaz na rozsudok Krajského súdu v Trnave sp. zn. 11Co/2/2019, rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6Co/171/2016).

8. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, ďalej „CSP“), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom - zároveň stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie v čase ich podania pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (v § 365 ods. 1 písm. f/, h/ CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutia v medziach daných rozsahom (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), s prihliadnutím ex offo na prípadné vady týkajúce sa procesných podmienok, ktoré nezistil (§ 380 ods. 2 CSP), súc pritom viazaný skutkovým stavom ako ho zistil súd prvej inštancie bez potreby zopakovať alebo doplniť dokazovanie (§ 383 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na verejnej tabuli a na webovej stránke súdu minimálne 5 dní pred jeho vyhlásením (§ 219 ods. 3 CSP), a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné, keďže rozsudok v napadnutom rozsahu (III. a IV. výrok), je vecne správny, preto postupom podľa § 387 CSP tento (v napadnutom rozsahu) potvrdil.

9. Predmetom konania na súde prvej inštancie bolo požiadavka žalobcu na zaplatenie sumy 5.690,47 Eur, úroku z omeškania 5 % ročne zo sumy 5.514,76 Eur od 2.3.2019 do 21.5.2019, zo sumy 5.502,54 Eur od 22.5.2019 do 22.6.2019, zo sumy 5.481,31 Eur od 23.6.2019 do 25.7.2019, zo sumy 5.460,08 Eur od 26.7.2019 do 7.9.2019, zo sumy 5.459,12 Eur od 8.9.2019 do zaplatenia.

10. Vyhovujúci I. výrok (suma 4.144,06 Eur s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 4.889,10 Eur od 2.3.2019 do 20.3.2019, zo sumy 4.865,69 Eur od 21.3.2019 do 22.4.2019, zo sumy 4.842,28 Eur od 23.4.2019 do 19.5.2019, zo sumy 4.818,87 Eur od 20.5.2019 do 20.6.2019, zo sumy 4.797,64 Eur od 21.6.2019 do 23.7.2019, zo sumy 4.776,41 Eur od 24.7.2019 do 5.9.2019, zo sumy 4.755,18 Eur od 6.9.2019 do 22.9.2019, zo sumy 4.733,95 Eur od 23.9.2019 do 16.12.2019, zo sumy 4.515,34 Eur od 17.12.2019 do 27.4.2020, zo sumy 4.357,09 Eur od 28.4.2020 do 29.7.2020, zo sumy 4.260,25 Eur od 30.7.2020 do 16.10.2020, zo sumy 4.144,06 Eur od 17.10.2020 do zaplatenia) a II. výrok (povolenie žalovanej zaplatiť istinu spolu s príslušenstvom v mesačných splátkach vo výške 130 Eur splatných vždy do 25. dňa v mesiaci s účinnosťou od právoplatnosti rozsudku pod následkom straty výhody splátok), neboli napadnuté odvolaním strán, preto nadobudli právoplatnosť.

11. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu vymedzeným rozsahom a dôvodmi odvolania žalobcu bolo posúdiť, či súd prvej inštancie rozhodol vo veci správne, ak III. výrokom žalobu zamietol (suma 1.546,41 Eur s príslušenstvom) a IV. výrokom priznal žalobcovi voči žalovanej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 48 %.

12. Pretože odvolací súd v plnom rozsahu preberá súdom prvej inštancie zistený skutkový stav, na základe ktorého dospel k správnym skutkovým záverom, pokiaľ ide o skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie žalobou uplatneného nároku/nárokov a pretože odvolací súd v celom rozsahu zdieľa i právne závery súdu prvej inštancie vo veci, ktorý na spor aplikoval správne hmotnoprávne ustanovenia a tieto v súvislosti s danou vecou i správne vyložil a tiež sa stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, s poukazom na § 387 ods. 2 CSP odvolací súd iba konštatuje správnosť jeho dôvodov a už iba odkazuje na správne a presvedčivé písomné vyhotovenie rozsudku. Odvolací súd ani s prihliadnutím na uplatnené odvolacie argumenty nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od záverov súdu prvej inštancie v napadnutom rozsahu odchýliť a nemôže preto dať za pravdu odvolateľovi. Na zdôraznenie správnosti záverov súdu prvej inštancie sa potom žiada dodať už len nasledovné:

13. Súd prvej inštancie predovšetkým správne kvalifikoval právny vzťah založený zmluvou medzi žalobcom a žalovaným ako spotrebiteľskú zmluvu, keďže táto spĺňala definíčné znaky takejto zmluvy, ako aj definíčné znaky subjektov spotrebiteľskej zmluvy.

14. Pokiaľ sa však týka konštatácie súdu prvej inštancie, že žalobca nekonal s odbornou starostlivosťou a hrubo porušil svoje povinnosti pri uzatváraní úverovej zmluvy, tu odvolací súd má za to, že súd prvej inštancie dospel k správne záveru. Podľa § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch, veriteľ je pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo pred zmenou tejto zmluvy spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa

splácať spotrebiteľský úver, pričom berie do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru.

15. Podľa § 11 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. V prípade hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez prihliadnutia na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver.

16. Na rozvíjajúcom sa trhu s úvermi je dôležité, aby veritelia neposkytovali úvery nezodpovedne alebo bez predchádzajúceho posúdenia úverovej bonity a aby členské štáty vykonávali potrebný dohľad na vyvarovanie sa takémuto správaniu a aby stanovili potrebné opatrenia na sankcionovanie veriteľov v takýchto prípadoch (ods. 26 preambuly smernice Európskeho parlamentu a Rady č. 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS).

17. Podľa čl. 8 ods. 1 Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení Smernice Rady 87/102/EHS, členské štáty zabezpečia, že veriteľ pred uzavretím zmluvy o úvere posúdi úverovú bonitu spotrebiteľa na základe dostatočných informácií získaných, ak je to vhodné, od spotrebiteľa a v prípade potreby na základe nahliadnutia do príslušnej databázy. Členské štáty, ktorých právne predpisy ukladajú veriteľovi povinnosť posúdiť úverovú bonitu spotrebiteľa na základe nahliadnutia do príslušnej databázy, si môžu túto povinnosť zachovať.

18. V tejto súvislosti Súdny dvor v rozsudku z 27.3.2014, LCL Le Crédit Lyonnais proti Fasihovi Kalhanovi, C-565/12 uviedol, že najmä na rozvíjajúcom sa trhu s úvermi je dôležité, aby veritelia neposkytovali úvery nezodpovedne alebo bez predchádzajúceho posúdenia úverovej bonity spotrebiteľa a aby členské štáty vykonávali potrebný dohľad na vyvarovanie sa takémuto správaniu a stanovili potrebné opatrenia na sankcionovanie veriteľov, ktorí sa takého správania dopustia. Vzhľadom na dôležitosť tohto cieľa, ktorým je zabezpečiť účinnú ochranu spotrebiteľov pred nezodpovedným uzatváraním zmlúv o úvere, ktoré prekračujú ich finančné možnosti a mohli by viesť k ich platobnej neschopnosti, ktorý je nerozlučne spojený s povinnosťou veriteľa preveriť úverovú bonitu dlžníka, Súdny dvor rozhodol, že ak by sa sankcia zániku nároku na úroky oslabilala alebo úplne znefunkčnila, nevyhnutne by z toho vyplývalo, že nemá skutočne odrádzajúcu povahu (rozsudok z 27. marca 2014, LCL Le Crédit Lyonnais, C-565/12 body 52 a 53).

19. Zákon o spotrebiteľských úveroch vyžaduje skúmanie bonity klienta s odbornou starostlivosťou, t. j. vyžaduje vyšší stupeň obozretnosti a odbornosti. Zákonnú podmienku uvedenú v § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch „s odbornou starostlivosťou posúdiť schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver“ je potrebné vykladať tak, že nepostačuje zo strany spotrebiteľa len uvedenie výšky príjmov a výdavkov, ale od žalobcu ako veriteľa sa vyžaduje, aby poskytnuté informácie analyzoval a vyhodnocoval. Dôraz pri posúdení úverovej schopnosti je pritom kladený na pomer medzi príjmami a výdavkami spotrebiteľa a na posúdenie toho, či spotrebiteľovi zostane po vynaložení bežných výdavkov mesačne taká čiastka, aká bude potrebná pre splácanie úveru. Pri posudzovaní budúcej schopnosti spotrebiteľa splácať úver sa vychádza z existujúceho stavu a prezumpcie jeho zachovania do budúca. Nejde pritom o získanie stopercentnej istoty, že úver bude v budúcnosti splatený, pretože nie je napr. možné s istotou vylúčiť, že spotrebiteľ dostane výpoveď z pracovného pomeru, dlhodobu chorobu a pod. Cieľom zákonodarcu bolo efektívne zamedziť predlžovaniu spotrebiteľov, ktorí nie sú schopní svoje záväzky riadne splácať. Z textu zákona o spotrebiteľských úveroch vyplýva, že informácie pre rozhodnutie dodávateľa o tom, či zmluvu uzavrie alebo nie, si má veriteľ zabezpečiť sám a to aj v spolupráci so žiadateľom o úver. Pri získavaní relevantných informácií za účelom posúdenia úverovej schopnosti spotrebiteľa tak veriteľ vychádza ako z informácií dodaných spotrebiteľom a samozrejme ním aj preukázaných, tak z informácií, ktoré získava z iných dostupných zdrojov. Je povinnosťou veriteľa takto získané informácie zhromaždiť, vyhodnotiť ich dostatočnosť a rozhodnúť, či a ktoré informácie je nevyhnutné ďalej overovať. Za dostatočné sa považujú iba také informácie o príjmoch a výdavkoch, z ktorých je veriteľ schopný získať objektívny obraz o žiadateľovej finančnej situácii. Spotrebiteľ je povinný poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť úplné, presné a pravdivé údaje. Táto povinnosť však nezabavuje veriteľa konať s odbornou starostlivosťou, teda vyžiadať

si od spotrebiteľa potrebné informácie, aktívne si zabezpečovať ďalšie primerané a objektívne zistiteľné informácie o spotrebiteľovi a takto získané informácie riadne vyhodnotiť. Schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver tak treba chápať ako situáciu, keď v závislosti na frekvencii splácania zostane spotrebiteľovi v jeho osobnom a domácom rozpočte dostatok finančných prostriedkov, aby mohol bez akýchkoľvek problémov a obmedzení splácať splátku v predpokladanej výške. Preto dodávateľ musí okrem iného analyzovať spotrebiteľov osobný a domáci rozpočet a to ako stranu príjmov, tak stranu výdavkov, a to vždy vo vzťahu ku konkrétnemu žiadateľovi o úver. Analýza iba niektorej zo strán rozpočtu sama o sebe k posúdeniu úverovej schopnosti nepostačuje.

20. V preskúmvanej veci súd prvej inštancie založil svoje rozhodnutie na právnom názore, podľa ktorého je potrebné považovať spotrebiteľský úver poskytnutý žalobcom žalovanej na základe zmluvy, za bezúročný a bez poplatkov, a to z dôvodu hrubého porušenia povinnosti žalobcu pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver (§ 11 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch).

21. Žalobca nešpecifikoval, v čom spočíval jeho prístup postupovať s odbornou starostlivosťou, aké všetky informácie týkajúce sa schopnosti žalovanej splácať úver zisťoval a ako informácie vyhodnocoval. Ako už bolo vyššie uvedené, v súvislosti so skúmaním bonity žalovanej žalobca k žalobe nepripojil žiadne dôkazy a ani v priebehu konania, v ktorom žalovaná viackrát namietala neskúmanie jej bonity pred uzavretím predmetnej úverovej zmluvy, sa k jej námietke nevyjadril.

22. Odvolací súd mal za to, že žalobca nepreukázal, že pred uzavretím zmluvy posúdil s odbornou starostlivosťou schopnosť žalovanej ako spotrebiteľky splácať spotrebiteľský úver. Jediné, čo z úverovej zmluvy vyplýva, je výška čistej mesačnej mzdy 900 Eur žalovanej, je čistý príjem partnera 1.500 Eur, údaj o vlastnom dome/byte. Tieto údaje však samé osebe podľa odvolacieho súdu nie sú dostačujúcim pre posúdenie schopnosti splácať s odbornou starostlivosťou. V odvolaní neuviedol žiadne nové relevantné skutočnosti, ktoré by boli spôsobilé privodiť zmenu napadnutého rozsudku v posudzovaní odbornej starostlivosti.

23. Odvolací súd vzhľadom k všetkým uvedeným skutočnostiam, s poukazom na bezúročnosť a bez poplatkovosť úveru z dôvodu hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1, považoval rozsudok súdu prvej inštancie za vecne správny a preto ho v súlade s ustanovením § 387 ods. 1 CSP potvrdil, a to aj v časti náhrady trov konania, o ktorej správne súd prvej inštancie rozhodol (ktorá nebola napadnutá ani osobitnou odvolacou argumentáciou žalobcu).

24. Žalobca síce k odvolaniu pripojil písomnosti: Úverová správa na č.l. 116-120, Špecifikácia úveru na č.l. 115, avšak odvolací súd konštatuje, že tieto prostriedky procesného útoku mal uplatniť žalobca v súlade s § 154 CSP, preto nebol dôvod postupovať podľa § 384 ods. 3 CSP, keďže neboli splnené predpoklady § 366 CSP.

25. I podľa už konštantnej judikatúry súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkmi konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Odôvodnenie rozhodnutia tak nemusí dať odpoveď na každú jednu poznámku, či pripomienku účastníka konania, ktorý ju nastolil. Je však nevyhnutné, aby bolo reagované na podstatné a relevantné argumenty účastníkov konania (porovnaj napríklad rozhodnutia Ústavného súdu SR sp. zn. II.ÚS 251/04, III.ÚS 209/04, II.ÚS 200/09 a podobne). Preto na ostatnú odvolaciu argumentáciu žalobcu odvolací súd nepovažoval za potrebné reagovať špecifickou odpoveďou.

26. O nároku na náhradu trov tohto odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa ustanovení § 255 ods. 1, § 262 ods. 1 v spojení s ustanovením § 396 ods. 1 CSP, pričom v odvolacom konaní plne úspešnej žalovanej priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu, keď nezistil dôvody odôvodňujúce postup podľa § 257 CSP. O výške náhrady trov konania v zmysle § 262 ods. 2 CSP rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

27. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Tento rozsudok nemožno napadnúť odvolaním

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a

ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prevej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).